

ПОЯСНЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

1. Обща информация

„ТРАНССТРОЙ-БУРГАС“ АД (наричано по-нататък още „дружеството-майка“) е акционерно дружество, регистрирано в България с Фирмено дело №3249/18.07.1994год. на БОС. Седалището и адресът на управление на дружеството са: гр. Бургас, ул. „Успенска“ № 8.

Основната дейност на дружеството-майка е свързана със строителство на хидротехнически съоръжения, пристанищно, промишлено, както и ел. монтажни, водопроводни и канализационни мрежи, услуги с тежка и лека строителна механизация, автотранспорт, производство на бетон, стоманобетонни елементи, отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество.

Дружеството-майка се управлява и представлява от Николай Милев - Изпълнителен директор.

Дружеството-майка има регистриран капитал в размер на 87 714 лева, разпределен в 87 714 броя поименни акции, всяка с номинална стойност от 1 лев.

Дружеството-майка е публично по смисъла на ЗППЦК.

Дружеството-майка е предприятие от група. То е майка и изготвя консолидирани финансови отчети, които се публикуват в Търговския регистър.

Дружеството-майка е предприятие от група, като предприятието-майка е „ТРАНССТРОЙ ХОЛДИНГ“ АД, със седалище гр. Бургас, ул. „Успенска“ № 8. Предприятието-майка изготвя консолидирани финансови отчети, които се публикуват в Търговския регистър.

В консолидираният отчет за 2019г. на „Трансстрой – Бургас“ АД влизат следните дружества:

„Хоризонт транс инженеринг“ ДЗЗД учреден между: „Трансстрой – Бургас“ АД, ЕИК 102003626, представлявано от Нина Атанасова Богданова – Изпълнителен директор, със седалище и адрес на управление: гр. Бургас, ул. „Успенска“ №8 и „Хоризонт 4“ ЕООД, ЕИК 102886852, представлявано от Евгени Желязков Ганев, със седалище и адрес на управление: гр. Бургас, ул. „Дебелт“ № 46, с цел участие в обществена поръчка за изпълнение на обект: „Разширение ВиК и ел. мрежи в кв. Сарафово КПС с трафопост“.

ДЗЗД Консорциум „Техностил 2001 – Курортно строителство“, учреден между: „Трансстрой – Бургас“ АД, ЕИК 102003626, представлявано от Нина Атанасова Богданова – Изпълнителен директор, със седалище и адрес на управление: гр. Бургас, ул. „Успенска“ №8 и „Техностил 2001“ ЕООД, ЕИК 130520680, представлявано от инж. Тодор Иванов Тодоров, със седалище и адрес на управление: гр. София, ж.к. „Овча купел“ 2, бл.39А, с цел участие в обществена поръчка за обект: „Изработване на технически проект и извършване на аварийни ремонтни строителни работи – осушителни мероприятия, конструкции за окачване на ново осветление, електрообзавеждане и осветителна уредба на тунел „Ечемишка“ на автомагистрала „Хемус“.

„Трансстрой ойл пайплайн“ ЕООД, ЕИК: 102837563, с предмет на дейност: проучване, проектиране, строителство, изграждане на тръбопровод за транспортиране на непреработен нефт. Размер на инвестицията 3500 лв. – 100% от капитала е собственост на Дружеството-майка;

„Трансстрой консулт“ ЕООД, ЕИК: 102864222, с предмет на дейност: консултантска дейност, дейности по издаване на сертификати за стоки и материали, обучение на кадри, търговско представителство и посредничество, сделки с интелектуална собственост, комисионни, спедиционни и превозни сделки. Размер на инвестицията 3500 лв. – 100% от капитала е собственост на Дружеството-майка.

„ТСИвест Бургас“ ЕАД, ЕИК: 204672652, с предмет на дейност: даване под наем и експлоатация на собствени недвижими имоти и всякакви дейности, незабранени от закона. Размер на инвестицията е 4 577 100.00 лв. – 100% от капитала е собственост на Дружеството-майка чрез апортна вноса.

Тези финансови отчети са изготвени на 20 март 2020 година и са оторизирани за публикуване от Управителния съвет на 23 март 2020 година.

2. Обобщено представяне на значимите счетоводни политики

Основните счетоводни политики, прилагани при изготвянето на тези финансови отчети, са представени по-долу. Тези политики са прилагани последователно за всички представени периоди, освен ако изрично не е посочено друго.

2.1. Основа за изготвяне

Финансовите отчети на „ТРАНССТРОЙ БУРГАС“ АД са изготвени в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети (МСФО). Те са изготвени на принципа на историческата цена, модифициран чрез преценка за земи и сгради, финансови активи на разположение за продажба и финансови активи и финансови пасиви по справедлива стойност чрез печалба или загуба. Тези отчети са изготвени въз основа на предположението за действащо предприятие. На ръководството на дружеството не са известни обстоятелства, които да поставят под съмнение този принцип.

Изготвянето на финансовите отчети в съответствие с МСФО изисква използването на определени сериозни счетоводни оценки. То още изисква от ръководството да прави определени преценки в процеса на прилагането на счетоводните политики на дружеството. Областите, в които се е налагала по-висока степен на преценка или усложненост, или областите, в които допусканията и приблизителните оценки са значими за финансовите отчети, са оповестени в бележка 4.

През отчетния период предприятието прилага за първи път МСФО16 Лизинг. Това прилагане е наложило някои промени в представянето и оповестяването на приходите, активите и пасивите, породени от изпълнението на договорите. Основните промени изискват Дружеството да признае в Отчета за финансовото състояние получените активи с право на ползване по договори за оперативен лизинг и свързаните с тях пасиви. Ръководството на Дружеството е преценило, че ще представя всички активи с право на ползване, обект на договори за финансов и оперативен лизинг, като отделна позиция в Отчета за финансовото състояние. Това е наложило и съответно прекласифициране в сравнителната информация за предходния период. Всички необходими осчетоводявания се извършени към 1 януари 2019 година. За повече подробности вж т.2.18, 5 и 12.

Документи, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и Комитета за разяснение на международни стандарти за финансово отчитане (КРМСФО), приети от Европейската комисия

Регламент 2019/237 от 08 февруари 2019 година

Изменения в МСС28 **Дългосрочни участия в асоциирани предприятия и съвместни предприятия** – измененията са отнасят до прилагане на метода на собствения капитал при отчитане на дългосрочните участия. Тези изменения няма да окажат влияние върху финансовите отчети на дружеството;

Регламент 2019/412 от 14 март 2019 година

Изменения в МСС12 **Данъци върху дохода** – измененията са отнасят до признаване на ефекта от дивидентите върху данъка върху дохода, когато признава задължението за плащане на дивидент. Тези изменения не се отнасят до финансовите отчети на дружеството;

Изменения в МСФО3 **Бизнес комбинации** – измененията се отнасят до отчитане на бизнес комбинация на етапи. Тези изменения не се отнасят до дружеството;

Изменения в МСС23 **Разходи по заеми** – в изменението има прецизиране на това как се изчислява процентът на капитализация на разходите по заемите, допустими за капитализиране. Тези изменения няма да засегнат отчетите на дружеството;

Изменения в МСФО11 **Съвместни предприятия** – тези изменения се отнасят до отчитане на придобиванията на дялови участия в съвместно контролирани дейности. Тези изменения не се отнасят до отчетите на дружеството;

2.2. Превеждане на чуждестранна валута

Функционална валута и валута на представяне

Статиите, включени във финансовите отчети, се измерват във валутата на основната икономическа среда, в която оперира Групата. Това е функционалната валута, която е и валута на представяне – български лев (bgn).

Превеждане и салда

Сделките в чуждестранна валута са преведени във функционалната валута по обменните курсове на датите на сделките или по преценка, когато статиите се преоценяват. Печалбите и загубите от валутни разлики в резултат на уреждане на тези сделки и от превеждането по заключителните курсове в края на годината за паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се признават в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход.

2.3. Имоти, машини и съоръжения

Земите и сградите включват основно терени и сгради в Материално техническата база на Групата. Земите и сградите са представени по справедлива стойност, базирано на периодично, но не по-рядко от 1 път на 3 години, преоценяване, извършвано от външни независими оценители, намалена с последващата амортизация за сградите. Всякаква натрупана амортизация към датата на преоценката е елиминирана срещу брутната балансова стойност на актива и нетната сума е преизчислена към преоценената стойност на актива. Всякаква друга собственост, машини и оборудване е изразена по историческа цена минус амортизация. Историческата цена включва и разходи, директно относими към придобиването на актива.

Като имоти, машини и съоръжения се отчитат активи с цена на придобиване над 700 (седемстотин) лева.

Прилагането на историческата цена е модифицирано с преоценката на някои имоти, машини, съоръжения до тяхната справедлива стойност. Тази преценка е извършена през 2003г. Разликите от извършените преценки са формирали преоценъчен резерв, който е 3 553 457,52лева. Земите, сградите, съоръженията и производственото оборудване, налични към 31.12.2019г. са представени по справедлива стойност, приета за проявената им стойност на придобиване минус натрупаната амортизация.

При рекласификацията на активите от Група Съоръжения е прехвърлен в Група Земи актив – Насипно равнище вертикална планировка МТБ 109 000 кв.м. Отчетната стойност е прехвърлена към актив – Терен МТБ Бургас 120 725 кв.м и е отписана натрупаната амортизация, и със същата сума е увеличена счетоводната печалба за данъчни цели. /Съгласно Акт за държавна собственост от 13.04.1995 г. и Заповед №РД-11-861/08.11.2002 г. от Областен управител на Бургаска област./

Някои от имотите, машините и съоръженията, са били преоценявани с проценти, обявени от НСИ на България въз основа на действащото законодателство до декември 2001 година, при което е формиран преоценъчен резерв. Ръководството е извършило преглед на всички значими материални активи към 31.12.2019 г. с цел проверка на достоверността на балансовата им стойност.

Ръководството счита че балансовата стойност на активите към тази дата не превишава възстановимата им стойност и счита тази стойност за намерена. Ръководството не предприе действия за довеждане на балансовата стойност до справедливата им стойност към тази дата, чрез еднократна преценка. Решението на ръководството се основава на преценката че разходите, които ще коства преоценката не оправдават ползата от представянето на активите по справедлива стойност.

Последващите разходи са включени в балансовата стойност на актива или признати като отделен актив само когато е вероятен приток от бъдещи икономически изгоди, свързани с актива, към дружеството и стойността му може да бъде надеждно измерена. Балансовата стойност на подменена част е отписана. Всякакви други ремонти и поддръжка са отразени в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход през финансовия период, през който са възникнали.

Нарастването на балансовата стойност в резултат на преценка на земи и сгради е отнесено като други резерви в собствения капитал в Отчета за финансовото състояние. Намаления, които покриват предходни увеличения за един и същ актив, са за сметка на тези резерви. Всякакви други намаления са отчитат чрез

„ТРАНССТРОЙ БУРГАС“ АД

Консолидирани годишни финансови отчети за 2019 година
всички суми са изразени в хл.л.в., освен ако изрично не е указано друго

Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход. Всяка година разликата между амортизацията, базирана на преоценената стойност на актива, призната чрез Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход, и амортизацията, базирана на оригиналната стойност на актива, се прехвърля от “други резерви” към “неразпределена печалба”.

Земни не се амортизират. Амортизацията на другите активи се изчислява по линеен метод за разпределяне на стойността им (или преоценената им стойност) за времето на очаквания полезен живот, както следва:

- сгради	25-40 години;
- машини	10-15 години;
- транспортни средства	3-5 години;
- обзавеждане и оборудване	3-8 години.

Остатъчната стойност и полезният живот на активите се преразглеждат и ако е необходимо те се коригират към всяка дата на баланса.

Балансовата стойност на актив се намалява незабавно до възстановимата му стойност, ако балансовата стойност на актива е по-висока от оценената възстановима стойност (виж бележка 2.5).

Балансовата стойност на даден имот, машина, съоръжение и оборудване се отписва :

- √ при продажба на актива;
- √ когато не се очакват никакви други икономически изгоди от използването на актива или при освобождаване от актива;

Обект имот, машина или оборудване се отписва при продажбата му или когато не се очакват бъдещи стопански ползи от продължаващата употреба на актива. Печалбата или загубата, възникваща от отписването на имот, машина, съоръжение или оборудване се включват в отчета а приходите и разходите, когато активът се отпише. Печалбите и загубите от отписването им се определят като се съпоставят постъпленията с балансовата стойност и се отчитат в отчета за доходите.

Печалбите и загубите от освобождаване се определят чрез сравняване на постъпленията и балансовата стойност и са признати в статия “резултат от продажби на нетекущи активи” в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход.

Когато е продаден преоценен актив сумата, включена в други резерви, се прехвърля към неразпределената печалба.

2.4. Нематериални активи

Като нематериалните активи се отчитат активи, които отговарят на определението за нематериален актив и отговарят на критериите за отчитане на нематериални активи формулирани в МСС 38.

Първоначално нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване.

Цената на придобиване на отделно придобит нематериален актив се определя съгласно МСС38 и включва:

- √ покупната цена, вносните мита и невъзстановимите данци върху покупката, търговските отстъпки и рабати се приспадат;
- √ всякакви свързани разходи а подготовката на актива за неговото очаквано използване;

Цената на придобиване на нематериален актив придобит в замяна с непаричен актив се измерва по справедлива стойност, освен ако :

- √ разменната дейност няма търговска същност;
- √ справедливата стойност нито на получения актив, нито на дадения актив, може да бъде измерена надеждно.

Придобитият актив се измерва по този начин, дори ако дружеството не може незабавно да отпише дадения актив. Ако придобитият актив не е оценен по справедлива стойност, неговата цена на придобиване се измерва по балансовата стойност на дадения актив.

Цената на придобиване на вътрешносъздаден нематериален актив съгласно МСС38 е неговата себестойност включваща сумата на разходите, направени от датата, на която нематериалният актив е отговорил за първи път на критериите за признаване.

Нематериалните активи се отчитат след придобиването по себестойност намалена с натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.

Дружеството-майка оценява дали полезният живот на нематериален актив е ограничен или неограничен.

Нематериален актив се разглежда, като имащ неограничен полезен живот когато, на базата на анализ на съответните фактори, не съществува предвидимо ограничение за периода, през който се очаква активът да генерира нетни парични потоци за дружеството.

Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират, а нематериалните активи с неограничен полезен живот не се амортизират.

Нематериалните активи, които подлежат на амортизация се амортизират по линейния метод за срока на определения полезен живот.

Амортизацията започва, когато активът е на разположение за ползване, т. е. когато той е на мястото и в състоянието, необходимо за способността му да работи по начин, очакван от ръководството. Амортизацията се прекратява на по-ранната от:

√ датата, на която активът е класифициран като държан за продажба (или включен в Дружеството за освобождаване, която е държана за продажба) в съответствие с МСФО 5 и датата, на която активът е отписан.

Репутация

Репутацията представлява надвишението на стойността на придобиването над справедливата стойност на дела на дружеството в нетните идентифицируеми активи на придобитото дъщерно предприятие към датата на придобиването. Репутация при придобиване на дъщерни предприятия се включва в групата на нематериалните активи. Репутацията се тества всяка година за обезценка и се отчита по първоначална стойност минус загуби от обезценка. Загуби от обезценка на репутация не се възстановяват. Печалби и загуби от освобождаване от предприятие включват балансовата стойност на репутацията, свързана с продаденото предприятие.

Репутацията се разпределя към единиците, генериращи парични потоци, за целите на тестовете за обезценка. Разпределянето се прави към онези единици или групи единици, които се очаква да имат полза от бизнес комбинацията, от която е възникнала репутацията.

Търговски марки и лицензи

Отделно придобити търговски марки и лицензи се представят по историческа цена. Търговски марки и лицензи, придобити в бизнес комбинация, се признават по справедлива стойност към датата на придобиването. Търговските марки и лицензи имат ограничен полезен живот и се отчитат по първоначална стойност минус натрупана амортизация. Амортизацията се изчислява по линеен метод, за да се разпредели стойността на търговските марки и лицензите за времето на полезния им живот от 15 до 20 години.

Софтуер

Разходи, свързани с поддържането на компютърни софтуерни програми, се признават за разход в момента на възникване. Разходи по развитие, които директно се отнасят до дизайн и тестване на идентифициран и уникален софтуерен продукт, контролиран от дружеството, се признават като нематериален актив, когато са изпълнени следните критерии:

- има техническа способност за завършване на софтуерния продукт, за да е на разположение за продажба;
- ръководството възнамерява да завърши софтуерния продукт и да го използва или продава;
- има способност за използване или продажба на софтуерния продукт;
- може да се демонстрира как софтуерния продукт ще генерира вероятни бъдещи икономически изгоди;
- на разположение са адекватни технически, финансови и други ресурси за завършване на развитието и използване или продажба на софтуерния продукт; и
- разходите, отнасящи се до софтуерния продукт по време на развитието му, могат да бъдат надеждно измерени.

Директно отнасящите се разходи, които са капитализирани като част от софтуерния продукт, включват разходите за наетите лица, развиващи софтуера, и подходяща част от общите разходи. Други разходи по развитието, които не отговарят на горните критерии, се признават за разход в момента на възникване. Разходи по развитие, които в предходни периоди са признавани като разходи, не могат да се признават като актив през следващи периоди.

Разходите за развитие на компютърен софтуер, признати като актив, се амортизират за очаквания им полезен живот, който не надхвърля 3 години.

2.5. Обезценка на нефинансови активи

Активи, които имат неопределен полезен живот, например репутацията, не са обект на амортизиране, а се тестват за обезценка всяка година. Активи, които са обект на амортизиране, се преглеждат за обезценка когато събития или промени в обстоятелствата сочат, че балансовата стойност може да не бъде възстановена. Загуба от обезценка се признава за сумата, с която балансовата стойност на актива надвишава възстановимата му стойност. Възстановимата стойност е по-високата от справедливата стойност на актива минус разходите по продажба и стойността в употреба. За целите на оценяването на обезценката активите са групирани на най-ниското ниво, на което има отделно идентифицирани парични потоци (единици, генериращи парични потоци). Нефинансови активи, различни от репутация, които са били обезценявани, се преглеждат за възможно възстановяване на обезценка към всяка балансова дата.

2.6. Нетекущи активи (или групи за освобождаване) държани за продажба

Нетекущи активи (или групи за освобождаване) се класифицират като активи държани за продажба, когато тяхната балансова стойност ще се възстанови основно чрез сделка по продажба и продажбата се счита за много вероятна. Те са представени по по-ниската от балансовата стойност и справедливата стойност минус разходите по продажба, ако балансовата им стойност ще бъде възстановена основно чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба.

2.7. Финансови активи

2.7.1. Класификация

Дружеството-майка класифицира финансовите си активи в следните категории: оценявани по справедлива стойност чрез печалба или загуба, оценявани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход и оценявани по амортизирана стойност. Класификацията е на база бизнес модел за управление на финансовите активи и характеристики на договорните парични потоци на финансовите активи. Ръководството определя класифицирането на финансовия актив при първоначалното му признаване.

Финансови активи, измервани по амортизирана стойност

Това са финансови активи, които дружеството има намерение да задържи с цел събиране на договорните парични потоци, което се случва на определени дати по отношение на главница и лихви. В тази категория се включват търговските вземания, предоставени заеми, вземания по облигации, които не се държат за търгуване.

Финансови активи, измервани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход

Финансови активи, измервани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход са дългови инструменти, които се държат както за събиране на договорни парични потоци, така и за продажба, като на конкретни дати възникват парични потоци, включващи плащания по главница и лихва.

Финансови активи, измервани по справедлива стойност чрез печалба или загуба

Финансови активи, измервани по справедлива стойност чрез печалба или загуба са финансови активи, които не са измервани по амортизирана стойност или по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход.

2.7.2. Признаване и оценяване

При първоначално признаване Групата оценява финансов актив, оценяван по справедлива стойност в печалбата или загубата, по справедливата му стойност. За всички останали активи справедливата стойност се коригира с разходите по сделката, които могат директно да се отнесат към придобиването или издаването на актива.

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност чрез печалба или загуба или оценявани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход последващо се оценяват по справедлива стойност.

Финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност се отчитат по метода на ефективната лихва.

Инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат и представят по себестойност.

Инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат и представят по себестойност.

Инвестициите, които представляват малцинствени дялове се отчитат по справедлива стойност класифицирани като като финансови активи на разположение за продажба, съгласно изискванията на МСС39. В случаите, в които инвестициите са в капиталови инструменти, които нямат котирана пазарна цена на активен пазар и чиято справедлива цена не може да се определи надеждно се отчитат по цена на придобиване.

Няма промяна в инвестициите през отчетния период.

Печалби и загуби от промените в справедливата стойност на финансови активи, оценявани по справедлива стойност чрез печалба или загуба са представени в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход в статията “финансови приходи/(разходи) – нетно” за периода на възникване. Приходи от дивиденди от финансови активи по справедлива стойност чрез печалба или загуба се признават в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход като част от другите приходи, когато се установи правото на дружеството за получаване.

Печалби и загуби от промените в справедливата стойност на финансови активи, оценявани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход са представени в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход в статията “Финансови активи, измервани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход”

Дружеството-майка оценява към всяка дата на баланса дали има обективно доказателство, че финансов актив или група финансови активи е обезценена. При ценни книжа-инструменти на собствения капитал, класифицирани като финансови активи, оценявани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход, значително или продължително намаление в справедливата стойност под себестойността им се счита за индикатор, че ценните книжа са обезценени. Ако съществува някакво подобно доказателство за финансови активи, оценявани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход, натрупаната загуба – изчислена като разлика между цената на придобиване и настоящата справедлива стойност минус всякаква загуба от обезценка на този финансов актив, която преди това е призната в печалбата или загубата – се признава като текуща загуба в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход. Тестването за обезценка за търговските вземания е описано в бележка 2.9.

2.8. Материални запаси

Материалните запаси са представени по по-ниската от себестойност и нетна реализируема стойност. Стойността на изразходваните материали се определя по метода среднопрегтеглена цена.

Като материални запаси се отчитат активи:

- √ държани за продажба в обичайния ход на стопанската дейност /стоки, продукция/;
- √ намиращи се в процес на производство за последваща продажба /незавършено производство/;
- √ материални запаси, които се изразходват в производствения процес или при предоставяне на услуги;/материали, суровини/

Разходите, направени във връзка с доставянето на материалните запаси до тяхното настоящо местоположение и състояние, се отчитат както следва:

Материали	–	доставна стойност, определена на база на метода „средно-прегтеглена стойност“;
Готова продукция и незавършено производство	и –	стойността на употребените преки материали, труд и променливи и постоянни общи производствени разходи, разпределени на база на нормален производствен капацитет, без да се включват разходите по заеми.

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността или нетната реализируема стойност.

„ТРАНССТРОЙ БУРГАС“ АД

Консолидирани годишни финансови отчети за 2019 година
всички суми са изразени в хил.лв., освен ако изрично не е указано друго

Себестойността на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до сегашното състояние и местоположение.

Разходите по закупуване на материалните запаси включват покупната цена, вносните мита и други невазстановими данъци, транспортните разходи и др., които директно могат да се отнесат към придобиването на стоките материалите и услугите. Търговските отстъпки работи и др. подобни компоненти се приспадат при определяне на покупната стойност.

Разходите за преработка включват преки разходи и систематично начислявани постоянни и променливи общи разходи.

Преките разходи са:

Себестойността на готовата продукция и незавършеното производство се образува от стойността на вложените материали, труд, осигуровки, амортизация, други преки разходи и не включва разходите за лихви.

Количеството общопроизводствени постоянни разходи, които отговарят на достигнатия капацитет се разпределят в себестойността на продукцията на база на реализираните приходи от спомагателните дейности.

Количеството общопроизводствени постоянни разходи, които отговарят на разликата между нормалния капацитет и достигнатия капацитет се отчитат като текущи разходи за периода.

Други разходи се включват в себестойността на материалните запаси само доколкото те са направени във връзка с довеждането на материалните запаси до настоящото им местоположение и състояние.

Разходи, които не се включват в себестойността на произведената продукция и се отчитат като текущи за периода са:

- √ количества материали, труд и други производствени разходи извън нормалните граници.
- √ разходи за съхранение в склад.
- √ административни разходи.
- √ разходи по продажбите.

Себестойност при предоставяне на услуги

Дотолкова, доколкото при предоставянето на услуги се ползват материални запаси, то те се включват в себестойността на услугите. Себестойността се състои главно от разходите за труд и другите разходи за персонала, зает в предоставянето на услугата, включително служителите, изпълняващи надзорна дейност, и съответната част от общите разходи за тях. Трудът и други разходи, свързани с продажбите и общия административен персонал, не се включват, а се признават за разходи в периода, в който са възникнали. Потреблението на материални запаси се оценява по средно претеглена стойност.

Себестойността на материалните запаси може да не е възстановима, в случай че те са повредени или са цялостно или частично морално остарели, или ако има спад в продажните им цени. Също така себестойността на материалните запаси може да не бъде възстановима, ако приблизително определените разходи за завършване или приблизително определените разходи, които ще бъдат направени за осъществяване на продажбата, са се увеличили. Материалните запаси се намаляват до нетната реализуема стойност на базата на отделни позиции. При някои обстоятелства обаче може да бъде подходящо да се групират сходни или свързани позиции.

Приблизителното оценяване на нетната реализуема стойност се базира на най-сигурните съществуващи данни по време на съставянето на тази оценка според обема на стоките запаси, които се очаква да бъде реализиран. Тези оценки отчитат колебанията в цените и себестойността, които са в пряка връзка със събития, станали след приключване на периода дотолкова, доколкото тези събития потвърждават условията, съществуващи в края на периода.

Към всеки следващ период се прави нова оценка на нетната реализуема стойност. Когато условията, довели до снижаване на материалните запаси под тяхната себестойност, вече не са налице или когато има ясно доказателство за увеличение в нетната реализуема стойност заради промяна в икономическите обстоятелства, сумата на обезценката се възстановява така, че новата балансова сума е по-ниската от себестойността и преразгледаната нетна реализуема стойност.

При продажба на материални запаси, балансовата сума на тези материални запаси се признава като разход през периода, през който съответният приход е признат. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност, както и всички загуби от материални запаси се признават като разходи за периода на обезценката или на възникването на загубите. Сумата на евентуалното обратно възстановяване на стойността на обезценката на материалните запаси, възникнала в резултат на увеличението на нетната реализуема стойност, се признава като намаляване на сумата на признатите разходи за материални запаси през периода, през който възстановяването е възникнало.

Някои материални запаси могат да бъдат отнесени по сметките на други активи, като например материални запаси, които се използват като компонент на създадените от самото предприятие собствени сгради, съоръжения и оборудване. Материалните запаси, отнесени към друг актив, се признават за разход в продължение полезния живот на актива.

Себестойността на стоките и незавършеното производство включва разходи за суровини, материали, пряк труд, други преки разходи и разпределени общи разходи (базиращи на нормалния капацитет). Тя не включва разходи по заеми. Нетната реализируема стойност е преценената продажна цена при обичаен ход на бизнеса минус приложимите разходи по продажбите.

2.9. Търговски и други вземания

Като кредити и вземания се класифицират финансови активи, които не са деривати и имат фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар, с изключение на:

а) тези, които дружеството-майка възнамерява да продаде незабавно или в близко бъдеще, които ще бъдат класифицирани като държани за търгуване и тези, които дружеството-майка определя при първоначалното признаване по справедлива стойност в печалбата или загубата;

б) тези, които дружеството-майка определя като на разположение за продажба при първоначално признаване; или

в) тези, при които държателят може да няма възможност да възстанови в значителна степен цялата си първоначална инвестиция, с изключение на случаите, в които причината е влошаване на кредитното качество, и които се класифицират като на разположение за продажба.

Търговските вземания първоначално се признават по справедлива стойност и последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективната лихва, минус провизиите за обезценка.

Кредитите и вземанията, които са с фиксиран падеж се отчитат по амортизираната им стойност. След първоначалното признаване кредитите и вземанията които са без фиксиран падеж се отчитат по себестойност.

Към датата на финансовия отчет се прави преглед за определяне на обезценка от несъбираемост. Вземанията от клиенти по продажби, се признават и отчитат по оригинална фактурна стойност, намалена с обезценка от несъбираемост. Приблизителна оценка на съмнителни вземания се извършва, когато събирането на пълната сума не е вероятно. Несъбираемите вземания се отписват при тяхното установяване.

Провизия за обезценка на търговски вземания се установява, когато има обективно доказателство, че дружеството няма да може да събере всички дължими му суми по оригиналните условия за вземанията.

За обезценка на търговските вземания се прилага опростеният подход за очакваните кредитни загуби. Те се изчисляват чрез т.нар. "матрица на провизиите", която към 31 декември 2019 година е следната:

просрочие	Очакван % на неизпълнение	Брутна балансова стойност	Очаквани кредитни загуби
Без просрочие – до 1 година	0	372	-
Над 1 до 2 години	25	3	1
Между 3 и 4 години	50	8	4
Над 4 години	100	17	17
ОБЩО		400	22

Провизия за обезценка на търговски вземания се установява, когато има обективно доказателство, че дружеството няма да може да събере всички дължими му суми по оригиналните условия за вземанията. Значителни финансови трудности на дебитор, вероятност, че дебитор или ще фалира или ще предприеме финансова реорганизация, или значително забавяне на плащането (с повече от 30 дни след падеж) се считат за индикатори, че търговско вземане е обезценено. Сумата на провизията е разликата между балансовата стойност на актива и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Балансовата стойност на актива е намалена чрез използване на корективна сметка и сумата на загубата се признава в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход като "разходи/приходи от преоценки на активи и пасиви". Когато търговско вземане е несъбираемо, то се отписва срещу корективната сметка. Последващи възстановявания на суми,

които преди това са били отписани, се кредитират срещу “разходи/приходи от преценки на активи и пасиви” в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход.

Разходи за бъдещи периоди - предплатените разходи, които касаят следващи отчетни периоди се представят като авансово преведени суми на доставчици и се включват във вземанията от клиенти и доставчици.

2.10. Пари и парични еквиваленти

Пари и парични еквиваленти включват пари в брой, депозити, държани на виждане в банки, други краткосрочни високоликвидни инвестиции с оригинален падеж до 3 месеца и банков овърдрафт. Банков овърдрафт се представя при заемите като текущи пасиви в Отчета за финансовото състояние.

2.11. Акционерен капитал

Обикновените акции са класифицирани като собствен капитал. Възстановяемите преференциални акции са класифицирани като пасиви (бележка 2.13).

Собственият капитал на дружеството-майка се състои от:

Основен капитал включващ:

Регистриран капитал – представен по номинална стойност съгласно съдебно решение за регистрация. Към 31.12.2019 г. внесенят напълно основен капитал е в размер на 87 714 лв. и е разпределен в 87 714 броя поименни акции, всяка с номинална стойност от 1 лв.

Резерви включващи:

Общи резерви – образувани от разпределение на печалба съгласно изискванията на Търговския закон на Република България и Устава на дружеството.

Допълнителни резерви – образувани по решение на Общото събрание на дружеството от разпределение на финансов резултат и ревалоризация на активи и пасиви /преизчисление за свръхинфлация / към 31.12.1997г.

Резерв от последващи оценки на активи - формиран от извършвани преоценки на активи до 01.01.2002г по действащото законодателство и еднократна оценка на активи към 01.01.2003г.

Дружеството е приело счетоводна политика да отразява корекции от промяна на счетоводна политика и фундаментални грешки, чрез коригиране на салдото на неразпределената печалба в отчетния период. В Отчета за финансовото състояние на Групата е представен резултатът от извършените годишни преоценки до справедливата стойност на част от притежаваните дълготрайни материални активи. Преоценъчният резерв се признава като неразпределена печалба/допълнителни резерви/след освобождаването от съответния актив.

Финансов резултат включващ:

Неразпределена към датата на финансовия отчет натрупана печалба от предходни периоди.

Непокрита към датата на финансовия отчет натрупана загуба от предходни периоди.

Печалба/Загуба за текущия (отчетния) период.

Разходите, пряко свързани с емитирането на нови акции или опции, са представени в собствения капитал като намаление, нетно от данъци, от постъпленията/премията.

Обратно изкупени собствени акции се отчитат в намаление на собствения капитал, принадлежащ на собственици на групата до момента, в който акциите се канцелират или преиздадат – това включва платеното, включително директно относимите разходи, свързани с емитирането. Когато по-късно такива акции се преиздадат всички получени плащания, нетно от директно свързаните разходи по сделката и свързаните данъчни ефекти, се включват в собствения капитал, принадлежащ на собственици на групата.

2.12. Търговски задължения

Търговските задължения се признават първоначално по справедливата стойност и последващо се оценяват по амортизирана стойност като се използва метода на ефективната лихва.

2.13. Заеми

Заемите се признават първоначално по справедлива стойност, нетно от възникналите разходи по сделките. Заемите последващо се оценяват по амортизирана стойност и всяка разлика между постъпленията (нетно от разходите по сделката) и стойността за връщане се признава в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход през периода на заема по метода на ефективната лихва.

Такси, платени за облекчения по заем, се признават като разходи по сделката до степента, до която е вероятно някои или всички облекчения да бъдат получени. В този случай таксата се отсрочва докато стане получаването. До степента, до която няма доказателство, че някои или всички облекчения ще бъдат получени, таксата се капитализира като предварително плащане за услуги и амортизира за периода на облекчението, с което е свързана.

Преференциални акции, които са възстановяеми на определени дати, се класифицират като пасиви.

Заеми се класифицират като текущи пасиви, освен ако дружеството няма безусловно право да отсрочи уреждането на пасива за след 12 месеца след датата на баланса.

2.14. Текущи и отсрочени данъци върху дохода

Разходът за данък за периода включва текущи и отсрочени данъци. Данък се признава в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход, освен до степента, до която е свързан със статии директно в собствения капитал. В този случай данъкът също се отразява за сметка на тези статии в собствения капитал.

Текущият разход за данък се изчислява на база на данъчните закони, които са в сила към датата на Отчета за финансовото състояние.

Текущият данък за текущия и предходни периоди се признава като пасив до степента, до която не е платен. Ако вече платената сума за текущ и предходен период превишава дължимата сума за тези периоди, излишъкът се признава като актив.

Текущите данъчни пасиви (активи) за текущия и предходни периоди се оценяват по сумата, която се очаква да бъде платена на (възстановена от) данъчните органи при прилагане на данъчни ставки (и данъчни закони), действащи или очаквани да влязат в сила към датата на Отчета за финансовото състояние.

Отсрочен данък се признава като се използва метода на задължението за временни разлики, възникващи от разликите в данъчните основи на активите и пасивите и техните балансови стойности във финансовите отчети. Отсрочен данък се определя като се използват данъчните ставки (и закони), които са в сила към датата на Отчета за финансовото състояние и се очаква да бъдат прилагани, когато се реализира отсрочен данъчен актив или се урежда отсрочен данъчен пасив.

Отсрочен данъчен пасив се признава за всички облагаеми временни разлики.

Отсрочен данъчен актив се признава само до степента, до която е вероятна бъдеща облагаема печалба, срещу която могат да бъдат използвани временните разлики.

Към края на отчетния период на всеки Отчет за финансовото състояние дружеството-майка преразглежда непризнатите отсрочени данъчни активи. Дружеството-майка признава непризнатите в предходен период отсрочени данъчни активи до степента, до която се е появила вероятност бъдещата облагаема печалба да позволява възстановяването на отсрочен данъчен актив.

Балансовата стойност на отсрочените данъчни активи се преразглежда към края на отчетния период на Отчета за финансовото състояние. Групата намалява балансовата стойност на отсрочените данъчни активи до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява да се оползотвори позата от част или целия отсрочен данъчен актив. Всяко такова намаление се проявява обратно до степента, до която е станало вероятно да се реализира достатъчна облагаема печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди/погаси въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или очаквани да влязат в сила към датата на Отчета за финансовото състояние.

2.15. Доходи на наети лица

Групата не е разработвала програми за доходи след напускане на персонала.

Групата отчита като краткосрочни задълженията си към персонала по неизползвани отпуски, които се очаква да бъдат използвани в рамките на 12 месеца след датата на Отчета за финансовото състояние, както и неизплатените заплати.

Задълженията към персонал и осигурителни организации се класифицират като задължения на Групата по повод на минал труд положен от наетия персонал и съответните осигурителни вноски, които се изискват от законодателството. Съгласно изискванията на МСС19 се включват и начислените краткосрочни доходи на персонала с произход непозвани отпуски на персонала и начислените на база на действащите ставки за осигуряване, осигурителни вноски върху тези доходи.

Съгласно българското трудово законодателство, Групата като работодател, е задължено да изплати две или шест брутни месечни заплати на своите служители при пенсиониране, в зависимост от прослуженото време. Ако служителят е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия си стаж, той трябва да получи шест брутни месечни заплати при пенсиониране, а ако е работил по-малко от 10 години при същия работодател – две брутни месечни заплати. Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран.

Разходите за минал трудов стаж се признават като разход на линейна база за средния срок, докато доходите станат безусловно придобити. До степента, до която доходите са вече безусловно придобити, незабавно след въвеждане или промени в плана за доходи при пенсиониране, Групата признава разхода за минал трудов стаж веднага.

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се състои от настоящата стойност на задължението за изплащане на тези доходи, намалена с непризнатите разходи за минал трудов стаж.

Компенсации, базирани на акции

Групата няма разработена база за компенсиране на персонала, при които предприятието получава услуги от наетите лица срещу инструменти на собствения си капитал.

Доходи при напускане

Доходите при напускане са платими, когато изтече договорът с наетото лице преди нормалната дата на пенсиониране, или когато наетото лице приеме доброволно съкращаване в замяна на тези доходи. Групата признава доходи при напускане, когато демонстрира обвързване, че или ще прекрати договора на наетите лица съгласно подробен официален план без възможност за оттегляне, или предоставяйки доходи при напускане като резултат от предложение, направено да насърчи доброволно напускане. Доходи, които се дължат след повече от 12 месеца след датата на Отчета за финансовото състояние се дисконтират до тяхната настояща стойност.

Планове за участие в печалбата и бонуси

Групата няма разработен план за признаване пасив и разход за бонуси и участие в печалбата, който да се базира на формула, която взема предвид печалбата, падаща се на акционерите след съответни корекции.

2.16. Провизии

Провизии за възстановяване на околната среда, разходи за възстановяване на терени и съдебни дела се признават когато дружеството има настоящо законово или конструктивно задължение в резултат на минали събития, вероятно ще е необходим изходящ поток от ресурси за уреждане на задължението и сумата му може да бъде надеждно оценена. Провизии за реструктуриране обхващат обезщетения за прекратяване. Провизии за бъдещи оперативни загуби не се признават.

Когато има няколко сходни задължения вероятността, че ще е необходим изходящ поток от ресурси за уреждането се определя като се взема предвид класа задължения като цяло. Провизия се признава дори и когато вероятността от изходящ поток по отношение на която и да е единица, включена в класа задължения, може да бъде малка.

Провизии се измерват по настоящата стойност на разходите, очаквани да бъдат необходими за уреждане на задължението, като се използва процент преди данъци, който отразява текущи пазарни оценки на времевата стойност на парите и специфичните рискове за задължението. Нарастването на провизията във връзка с минаване на времето се признава като лихвен разход.

Признатите суми на провизии се преразглеждат на всяка дата на годишния отчет и се преизчисляват с цел да се отрази най-добрата текуща оценка.

Представените в Отчета за финансовото състояние провизии са свързани с просрочени вземания от контрагенти и с поетите ангажименти за гаранции по строителни договори.

2.17. Признаване на приходи

Приходите включват справедливата стойност на полученото или подлежащото на получаване за продажби на стоки или услуги в обичайния ход на дейността на Групата. Приходите са показани нетно от ДДС, възстановявания и отстъпки.

Групата признава приход, когато няма оставащи задължения за прехвърляне на стоки или услуги към клиента и е получило цялото или почти цялото от обещаното от клиента възнаграждение, което не подлежи на възстановяване, или договорът е прекратен и полученото от клиента възнаграждение не подлежи на възстановяване. Ако не е изпълнено нито едно от тези две условия, полученото възнаграждение се признава като пасив.

Възнагражденията при продажби на стоки са променливи.

Групата няма задължение за връщане на стоки, пари или други активи.

Разходи, направени от дружеството по изпълнение на договор се признават като актив, когато отговарят едновременно на следните критерии:

- Отнасят се пряко към даден договор;
- Създават или подобряват ресурсите на предприятието, които ще се използват в бъдеще за удовлетворяване на задължение за изпълнение; и
- Очаква се да бъдат възстановени.

Те се амортизират съответно с прехвърлянето на стоките или услугите.

Продажби на стоки

Моментът на удовлетворяване на задължението за изпълнение по договор с клиенти е при прехвърляне на контрол върху стоката.

Продажби на услуги

Моментът на удовлетворяване на задължението за изпълнение по договор с клиенти се установява чрез метод за измерване на напредък към пълно удовлетворяване на задължението за изпълнение. Този метод отчита вложените ресурси.

Приходи от лихви

Приход от лихви се признава на времева пропорционална база като се използва метода на ефективната лихва. Когато вземане е обезценено дружеството намалява балансовата стойност до възстановимата стойност, която е очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент на инструмента и продължава да признава дисконтирането като лихвен приход. Приход от лихви по обезценени заеми се признава като се използва оригиналния лихвен процент.

Приходи от роялти

Приходи от роялти се признават чрез начисляване съгласно условията по съответните договори.

Приходи от дивиденди

Приходи от дивиденди се признават при установяване на правото за получаване.

Други приходи

Този раздел включва всички приходи не генерирани от обичайната дейност на дружеството – продажби на материали, имоти, машини, съоръжения и други.

Постъпленията се оценяват по сумата на получените или дължими приходи, нетни от намаления, отстъпки и дарения.

2.18. Лизинг

Лизинг

Договор представлява или съдържа елементи на лизинг, ако по силата му се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време.

Договори за лизинг, при които значителна част от рисковете и изгодите от собствеността се запазват от лизингодателя, се класифицират като оперативни. Всички други договори се класифицират като финансов лизинг.

На началната дата лизингополучателят оценява актива с право на ползване по цена на придобиване, която включва:

- Първоначална оценка на пасива по лизинга – фиксирани плащания минус подлежащи на получаване стимули по лизинга, променливи плащания, плащания за санкции за прекратяване на договор, очаквани дължими суми по гаранции за остатъчна стойност и цена на упражняване на опция за покупка;
- Лизингови плащания, извършени преди или към началната дата минус получени стимули;
- Първоначални преки разходи, и
- Оценка на разходи за демонтаж, преместване на актива, възстановяване на обект или актива.

Последващата оценка на актива с право на ползване става по модела на цената на придобиване съгласно МСС16.

Последващата оценка на пасива по лизинга става чрез:

- Увеличаване на балансовата стойност, за да се отрази лихвата по пасива;
- Намаляване на балансовата стойност, за да се отразят плащанията; и
- Намаляване на балансовата стойност, за да се отразят преоценки или изменения по лизинговия договор

Сумата на преоценката на пасива се признава като корекция на актива с право на ползване.

Изменения в лизингов договор се отчитат като отделен лизинг, ако

- Изменението увеличава обхвата на лизинговия договор, като добавя правото на ползване на един или повече основни активи; и
- Възнаграждението се увеличава със сума, съизмерима със самостоятелната цена за увеличението в обхвата.

Ако изменение не е отчетено като отделен лизингов договор, то лизингополучателят отчита преоценката на пасива като намаление на балансовата стойност на актива с право на ползване и признава в печалбата или загубата всички приходи или разходи, свързани с частичното или пълното прекратяване на договора.

На началната дата лизингодателят признава активите в Отчета си за финансовото състояние като вземане, равно на нетната инвестиция в договора – сумата от фиксираните и променливите плащания, гаранции за остатъчна стойност, цена за упражняване на опция за покупка и плащания за санкции за прекратяване.

Разликата между прихода (справедливата стойност на актива) и балансовата стойност на актива се отчита като печалба или загуба на началната дата на договора. Разходите, извършени във връзка със сключването на договора, се отчитат като текущи.

Финансовият доход се признава през срока на лизинговия договор според модела на постоянна периодична възвръщаемост на нетната инвестиция.

Изменение на лизингов договор се отчита като отделен лизинг, ако то увеличава обхвата му и възнаграждението се увеличава със сума, съизмерима със самостоятелната цена за увеличението.

Лизинговите плащания по оперативен лизинг се признават като приход при лизингодателя.

Дружеството-майка като лизингополучател се е възползвало от позволеното изключване на отчитане като активи с право на ползване на активи с ниска стойност по 3 краткосрочни договора.

Дружеството-майка като лизингодател представя предоставени помещения под наем на различни клиенти по сходни договори, на сходни цени и за сходни периоди. То отчита общо тези договори като портфейл.

Дружеството-майка е лизингополучател по договор за финансов лизинг на транспортно средство.

2.19. Разпределение на дивиденди

Разпределението на дивиденди между собствениците на Групата се признава като задължение във финансовите му отчети за периода, през който дивидентите са одобрени за разпределение от собствениците.

3. Управление на финансовия риск

3.1. Фактори за финансов риск

Дейностите на Групата са изложени на няколко финансови риска: пазарен (включително лихвен, на справедливата стойност на лихвените равнища, на паричните потоци и ценови), кредитен и ликвиден. Общата програма на ръководството се фокусира към непредвидимостта на финансовите пазари и търси начин за минимизиране на потенциалните ефекти върху финансовото представяне на Групата.

Управлението на риск се осъществява от отдел по ликвидността по политики, одобрени от Управителния съвет на дружеството-майка. Този отдел идентифицира и оценява финансовите рискове в тясно сътрудничество с оперативните отдели. Управителният съвет на дружеството-майка представя писмено принципи за общо управление на риска, както и написани политики за покриване на специфични области като валутен, лихвен и кредитен риск, използване на финансови инструменти и инвестиране на излишъка от ликвидността.

Пазарен риск

Основните рискове, произтичащи от финансовите инструменти на дружеството, включват валутен риск, ценови риск, риск на паричния поток и на справедливата стойност на лихвения процент, кредитен риск и риск на ликвидността.

Валутен риск

Групата няма международна дейност и не е изложено на валутен риск. Валутните рискове възникват от търговски сделки и признати активи и пасиви. Групата няма налични финансови активи и пасиви в чуждестранна валута.

Ръководството е установило политика да изисква управление на валутния риск срещу функционалната валута.

Валутните експозиции на Групата и влиянието на промените във валутните курсове на чуждестранните валути спрямо функционалната валута са представени в бележка 21.1.

Ценови риск

Групата не е изложено на ценови риск на ценните книжа.

Групата няма инвестиции в собствения капитал на други предприятия, които са публично търгуеми, следователно не са носители на ценовия риск и ефектът от промените в цените им е представен в бележка 21.5.

Риск на паричния поток и на справедливата стойност на лихвения процент

Тъй като Групата няма значителни лихвоносни активи приходите и оперативните му парични потоци са в значителна степен независими от промени в пазарните лихвени нива.

Лихвеният риск за Групата произтича от заемите. Заеми с променливи лихви излагат Групата на риск на паричния поток на лихвения процент. Заеми с фиксирани лихви излагат Групата на риск на справедливата стойност на лихвения процент. През 2019г. и 2018г. Групата няма заеми с променлива лихва.

Дружеството-майка анализира изложеността си на лихвен риск на динамична основа. Симулирани са различни сценарии, взимащи предвид рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции, алтернативно финансиране. На основата на тези сценарии дружеството-майка изчислява влиянието на определени промени на лихвения процент върху печалбата или загубата. За всяка симулация за всички валути се прилага една и съща смяна на лихвения процент. Сценариите се прилагат само за пасиви, които представляват най-големите лихвени позиции.

Изложеността на дружеството на лихвен риск е представена в бележка 21.2.

Кредитен риск

Кредитен риск възниква от пари и парични еквиваленти, депозити в банки и финансови институции, както и кредитни експозиции на клиенти по продажби на едро и дребно, включително несъбрани вземания и извършени сделки. Поставят се индивидуални лимити за риск на базата на външни и вътрешни рейтинги. Използването на кредитни лимити редовно се наблюдава. Виж бележка 21.2 за по-нататъшно оповестяване на кредитен риск.

През отчетния период не са били надхвърляни кредитни лимити и ръководството не очаква загуби от неизпълнение на задълженията на клиентите.

Ликвиден риск

Управлението на ликвидния риск включва поддържане на достатъчно пари и пазарно търгуеми ценни книжа, поддържане на разположение на възможност за финансиране чрез адекватна сума на сключени споразумения за кредитни облекчения и възможности за реализиране на търгуемите ценни книжа. Поради динамичния характер на бизнеса отдела на ликвидност на дружеството поддържа гъвкавост на финансирането чрез кредитни линии.

Ръководството наблюдава прогнозите за ликвидните резерви и парите и паричните еквиваленти. Установени са лимити. Политиката за управление на ликвидността включва и проектиране на паричните потоци в основните валути и взимане предвид нивото на ликвидните активи, наблюдаване на нивото на задължнялост и поддържане на финансови планове.

Таблицата по-долу анализира финансовите пасиви на Групата в съответни групи на базата на оставащия период към датата на баланса до договорените дати на падеж. Оповестените суми в таблицата са договорни недисконтирани парични потоци. Салда, дължими до 12 месеца, са с балансовите си стойности, тъй като влиянието на дисконтирането не е съществено.

към 31 декември 2019	до 1 г.	от 1 до 2 г.	от 2 до 5 г.
заеми (без задължения по финансов лизинг)			2292
задължения по финансов лизинг	6	23	

„ТРАНССТРОЙ БУРГАС“ АД

Консолидирани годишни финансови отчети за 2019 година
всички суми са изразени в хил. лв., освен ако изрично не е указано друго

търговски и други задължения	1988	6210	
------------------------------	------	------	--

към 31 декември 2018	до 1 г.	от 1 до 2 г.	от 2 до 5 г.
заеми (без задължения по финансов лизинг)			4639
задължения по финансов лизинг	14	42	
търговски и други задължения	2152	3647	2000

3.2. Управление на капиталовия риск

Целите на Групата във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие и
- да осигури адекватна рентабилност за акционерите като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Дружеството-майка наблюдава капитала на основата на съотношението капитал към нетен дълг.

Нетният дълг се изчислява като общ дълг (привлечените текущи и нетекущи средства), намален с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Дружеството-майка управлява структурата на капитала и прави необходимите поправки в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, Дружеството-майка може да промени сумата на дивидентите, изплащани на акционерите, да върне капитал на акционерите, да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали задълженията си.

Стойността на съотношението за представените отчетни периоди е обобщена както следва:

	2019	2018
Собствен капитал	(10719)	(10049)
Дълг	43711	39647
Минус пари и парични еквиваленти	(94)	(74)
Нетен дълг	43617	39573
Капитал към нетен дълг	24,57%	25,39%

Намалението на съотношението капитал към нетен дълг през 2019 г. спрямо 2018 г. е в резултат на увеличението на наличните парични средства, събрани суми от вземания на Дружеството-майка, увеличение на нетекущите задължения и отчетени приходи за бъдещи периоди по неприключен обект.

3.3. Оценки по справедлива стойност

Справедливата стойност на финансови инструменти, търгувани на активен пазар (ценни книжа за търгуване и на разположение за продажба) се базира на борсови цени към датата на баланса. Борсовата цена за финансовите активи, притежавани от дружеството, е текущата цена "купува". Такива финансови активи се включват в НИВО 1 в йерархията на справедливата стойност.

Справедливата стойност на финансови инструменти, които не се търгуват на активен пазар, се определя чрез използване на оценителски техники. Дружеството-майка използва разнообразни методи и прави предположения, базирани на пазарни условия, съществуващи към датата на баланса. Борсови цени или дилърски котировки за сходни инструменти се използват за дългосрочния дълг. Други техники като оценка на дисконтирани парични потоци се използват за определяне на справедливата стойност за останалите финансови инструменти. Такива финансови активи се включват в НИВО 2 в йерархията на справедливата стойност.

Финансови активи, за които справедливата стойност се определя по друг начин се включват в НИВО 3 в йерархията на справедливата стойност.

Балансовата стойност минус провизиите за обезценка на търговските вземания и задължения се приемат за приблизителни справедливи стойности.

4. Съществени счетоводни оценки и преценки

Оценките и преценките са постоянно разглеждани и се базират на исторически опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития, които се считат за разумни при текущите обстоятелства.

4.1. Съществени счетоводни оценки и предположения

Групата прави оценки и допускания, отнасящи се до бъдещето. Получените счетоводни оценки по дефиниция рядко са еднакви с реалните резултати. Оценките и предположенията, за които има значителен риск от причиняване на съществени корекции на балансовите стойности на активи и пасиви през следващата финансова година са изложени по-долу.

Очаквана обезценка на репутацията

Дружеството-майка тества всяка година дали репутацията е претърпяла някаква обезценка съгласно счетоводната политика, показана в бележка 2.4. Възстановимата стойност на единиците, генериращи парични потоци, е определена на изчисляване на стойността в употреба. Тези изчисления изискват използване на оценки (бележка 6).

Справедлива стойност на други финансови инструменти

Справедливата стойност на финансови инструменти, които не се търгуват на активен пазар, се определя чрез използване на оценителски техники. Дружеството-майка използва своя преценка за избор на разнообразни методи и да прави допускания, които основно се базират на пазарни условия, съществуващи към датата на Отчета за финансовото състояние. Дружеството-майка е използвало анализ на дисконтираните парични потоци за различни финансови активи, които не се търгуват на активен пазар.

Признаване на приходи

За повече информация виж т.2.17.

4.2. Съществени преценки при прилагане на счетоводните политики на дружеството

Признаване на приходи

През 2019г. дружеството е признало приходи от извършени строителни дейности, наемни и други (продадени имоти, машини и съоръжения, стоково материални запаси и скраб). Не са реализирани приходи на съществени стойности към конкретни контрагенти, които да са изложени на риск от несъбираемост.

5. Имоти, машини и съоръжения

	Земни и сгради	Транспортни средства	Съоръжения	други	ОБЩО
Към 1 януари 2018:					
Стойност или преоценена стойност	5004	140	810	339	6293
Натрупана амортизация	(486)	(140)	(668)	(321)	(1615)
Нетна балансова стойност	4518	0	142	18	4678
За годината, завършваща на 31 декември 2018:					
Начална нетна балансова стойност	4518	0	142	18	4678
Придобивания	73	94		5	172
Разходи за амортизация	(30)	(13)	(31)	(3)	(77)
Крайна нетна балансова стойност	4561	81	111	20	4773

„ТРАНССТРОЙ БУРГАС“ АД

Консолидирани годишни финансови отчети за 2019 година
всички суми са изразени в млн.лв., освен ако изрично не е указано друго

Към 31 декември 2018:					
Стойност или преоценена стойност	5077	217	810	344	6448
Натрупана амортизация	(516)	(136)	(699)	(324)	(1675)
Нетна балансова стойност	4561	81	111	20	4773
За годината, завършваща на 31 декември 2019:					
Начална нетна балансова стойност	4569	81	111	20	4781
Придобивания	20	117			137
Освобождавания		(61)			(61)
Разходи за амортизация	(22)	(25)	(24)	(7)	(78)
Крайна нетна балансова стойност	4567	112	87	13	4779
Към 31 декември 2019:					
Стойност или преоценена стойност	5097	240	736	226	6299
Натрупана амортизация	(530)	(128)	(649)	(213)	(1520)
Нетна балансова стойност	4567	112	87	13	4779

Групата няма Имоти, машини и съоръжения, прехвърлени към групи за освобождаване, класифицирани като държани за продажба.

Земите и сградите на дружеството последно са преоценявани на 1 януари 2003 г. от независими оценители. Проценките са направени на база най-скорошни пазарни сделки. Резервът от преоценка, нетно от отсрочени данъци, е отнесен в собствения капитал като "други резерви" (бележка 19.3).

Ако земите и сградите бяха представени по историческа стойност сумите щяха да бъдат следните:

	2019	2018
Стойност	1135	1135
Натрупана амортизация	432	410
Нетна балансова стойност	703	725

Групата няма Банкови заеми, които да са гарантирани със земи и сгради (бележка 11.1.1).

Транспортни средства включват следните суми, за които дружеството-майка е лизингополучател по финансов лизинг:

	31 декември 2019	31 декември 2018
Стойност	117	92
Натрупана амортизация	5	13
Нетна балансова стойност	112	79

Дружеството-майка има сключен договор за едно транспортно средство по неотменим договор за финансов лизинг. Лизинговият срок е 4 години и собствеността върху актива е прехвърлена в дружеството.

Отчетната стойност на напълно амортизирани имоти, машини и съоръжения, използвани в дейността на Групата е:

	31 декември 2019	31 декември 2018
Отчетна стойност	928	840

В дейността си Групата не ползва наети чужди активи по договори за оперативен лизинг. За повече информация вж. Бележка 12.2.1.

Балансовата стойност на временно неизползвани активи и на активи, извадени от употреба, но не класифицирани като държани за продажба, е:

	31 декември 2019	31 декември 2018
Временно неизползвани	-	-

Извадени от употреба, но неклассифицирани като държани за продажба	-	-
--	---	---

6. Нематериални активи

	Програмни продукти	Сертификаци	други	ОБЩО
Към 1 януари 2018:				
Стойност	11	6	10	27
Натрупана амортизация и обезценка	(10)	(6)	(10)	(26)
Нетна балансова стойност	1	0	0	1
За годината, завършваща на 31 декември 2018:				
Начална нетна балансова стойност	1	0	0	1
Разходи за амортизация	(1)			(1)
Крайна нетна балансова стойност	0	0	0	0
Към 31 декември 2018:				
Стойност или преоценена стойност	11	6	10	27
Натрупана амортизация и обезценка	(11)	(6)	(10)	(27)
Нетна балансова стойност	0	0	0	0
За годината, завършваща на 31 декември 2019:				
Начална нетна балансова стойност	0	0	0	0
Разходи за амортизация				
Крайна нетна балансова стойност	0	0	0	0
Към 31 декември 2019:				
Стойност или преоценена стойност	11	6	10	27
Натрупана амортизация и обезценка	(11)	(6)	(10)	(27)
Нетна балансова стойност	0	0	0	0

Групата няма нематериални активи прехвърлени към група за освобождаване, класифицирана като държана за продажба.

Групата няма банкови заеми, които да са гарантирани с търговски марки, лицензи и други нематериални активи.

Отчетната стойност на напълно амортизирани нематериални активи, използвани в дейността на дружеството е:

	31 декември 2019	31 декември 2018
Отчетна стойност	27	27

В дейността си Групата не ползва наети чужди активи по договори за оперативен лизинг

През 2019г. и 2018г. Групата не е правила разходи за научноизследователска и развойна дейност.

7. Инвестиционни имоти

Дружеството-майка няма възможност да отдели отдаваните Земи и Сгради като инвестиционни имоти от общата част на тези активи.

8. Инвестиции в дъщерни, асоциирани и съвместни предприятия

Групата няма акции на дъщерни предприятия, асоциирани и смесени предприятия.

Групата няма акции на дъщерни предприятия предоставени като обезпечение по банков заем.

През отчетния период дружеството-майка не извършило продажба на инвестиции.

9. Материални запаси

	2019	2018
Суровини и материали		
Незавършено производство	56	56
общо	20425	17211
	20481	17267

Дружеството-майка е възстановило 6 хил.лева от предходна обезценка от 2016 г. Дружеството-майка е продало част от материалните си запаси, които са били обезценени, на независими търговци на дребно в България по договорени пазарни стойности. Възстановената сума е включена в “себестойност на продажбите” в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход.

Групата няма продукция, предоставена като обезпечение по банков заем.

10. Финансови инструменти

10.1. Текущи търговски вземания

	2019	2018
Текущи търговски вземания в началото на годината	806	782
Възникнали текущи търговски вземания през годината	7354	13974
Погасени текущи търговски вземания през годината	(7974)	(13950)
Провизии за очаквани кредитни загуби	(22)	(11)
ТЕКУЩИ ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ В КРАЯ НА ГОДИНАТА	164	795
Погасени търговски вземания след датата на годишните отчети до датата, на която отчетите са утвърдени за издаване	44	24

Към 31 декември 2019 г. няма търговски вземания, които са просрочени, но не са обезценени. Възрастовият анализ на търговските вземания е следния:

Период на възникване	2019	2018
до 1 година		
от 2 до 3 години	136	99
над 4 години	11	18
Общо	17	678
	164	795

Към 31 декември 2019 г. търговски вземания за 11 хил.лева (2018 – 8 хил.лева) са били обезценени. Сумата на очакваните кредитни загуби към 31 декември 2019 г. е 22 хил.лева (2018 – 11 хил.лева). Индивидуално обезценените вземания основно са свързани с търговци, които са в затруднено икономическо положение. Преценено е, че част от вземанията се очаква да се възстановят.

Балансовата стойност на всички търговските вземания на Групата са в деноминирани български лева.

Изменението на очакваните кредитни загуби на търговските вземания на Групата е следното:

	2019	2018
към 1 януари		
Очаквани кредитни загуби на търговски вземания	11	22
отписани вземания през годината като несъбираеми		(19)
корекция на дисконтиране	11	8
към 31 декември	22	11

Създаването и освобождаването на очаквани кредитни загуби на търговски и други вземания са включени като “разходи/приходи от преоценки на активи и пасиви” в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход. Корекцията на дисконтирането е включена като “финансови приходи/разходи - нетно” в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход. Сумите за сметка на корективните сметки в общи линии са отписани когато няма очаквания за възстановяване на повече суми.

Търговски вземания от клиенти, всеки от които е с над 10% от общата стойност на вземанията:

Наименование	Стойност в хил.лв.
Пристанище Трансстрой Бургас ЕООД	101
ОБЩО	101

Няма вземания, които да са предоставени като обезпечения по банков заем.

10.2. Нетекущи търговски вземания

Групата няма нетекущи търговски вземания.

Групата няма вземания, които да са предоставени като обезпечения по банков заем.

10.3. Други текущи активи

	2019	2018
Вземания по липси, начети, съдебни спорове		46
Вземания от разни дебитори	66	395
Данъци за възстановяване	312	
Предплатени разходи	1265	1185
Вземания по предоставени заеми, вкл.начислени лихви	5833	5063
ОБЩО	7476	6689

Към 31 декември 2019 г. няма други текущи активи, които са просрочени, но не са обезценени. Възрастовият анализ на другите текущи активи е следния:

	2019	2018
до 3 месеца		
от 3 до 6 месеца	584	513
над 6 месеца	792	307
общо	6100	5869
	7476	6689

Към 31 декември 2019 г. няма други текущи активи, които да са били обезценени. Вземанията от разни дебитори представляват предоставени краткосрочни заеми към контрагенти. Преценено е, че вземанията ще се съберат в размера на балансовата им стойност.

Всички търговски вземания на Групата са деноминирани в български лева.

Не се очакват кредитни загуби от другите текущи активи на Групата.

Създаването и освобождаването на очаквани кредитни загуби на други текущи активи се включват като "разходи/приходи от преоценки на активи и пасиви" в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход. Корекцията на дисконтирането се включва като "финансови приходи/разходи - нетно" в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход. Сумите за сметка на корективните сметки в общи линии се отписват когато няма очаквания за възстановяване на повече суми.

Групата няма вземания, които да са предоставени като обезпечения по банков заем.

10.4. Други нетекущи активи

Групата няма други нетекущи активи.

10.5. Други финансови активи, измервани по амортизирана стойност:

Групата няма Финансови активи, измервани по амортизирана стойност.

10.6. Финансови активи, оценявани по справедлива стойност чрез печалба или загуба:

Групата няма Финансови активи, измервани по справедлива стойност чрез печалба или загуба.

10.7. Финансови активи, оценявани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход:

Групата няма Финансови активи, измервани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход.

10.8. Текущи търговски задължения

	2019	2018
Текущи търговски задължения в началото на годината	1512	761
Възникнали текущи търговски задължения през годината	4354	12595
Погасени текущи търговски задължения през годината	(4183)	(11844)
Текущи търговски задължения към края на годината	1683	1512
Погасени текущи търговски задължения след датата на годишните финансови отчети до датата, на която те са утвърдени за издаване	16	12

Към 31 декември 2019 г. текущи търговски задължения за 40 хил.лева (2018 – 4 хил.лева) са просрочени.

10.9. Нетекущи търговски задължения

Групата няма нетекущи търговски задължения.

10.10. Други текущи задължения

	2019	2018
Задължения към персонала и съдружници/акционери	25	21
Данъчни задължения	261	223
Задължения към осигурителни организации	8	7
Задължения към разни кредитори	11	30
Задължения по лизингов договор	6	14
Авансови плащания от клиенти	3203	6259
Приходи за бъдещи периоди	32852	26563
ОБЩО ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	36366	33117

10.11. Други нетекущи задължения

Като други нетекущи задължения са отразени задълженията на дружеството-майка по финансов лизинг. (вж бележка 11.1.1)

10.12. Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност

Групата няма Финансови пасиви, измервани по справедлива стойност чрез печалба или загуба.

11. Заеми

11.1. Получени заеми (без тези от свързани лица)

	2019	2018
Нетекущи		
Търговски заеми		
общо	2180	2010
Текущи		
общо	-	-
ОБЩО ЗАЕМИ	2180	2010

11.1.1. Банкови заеми

Групата няма банкови заеми.

11.1.2. Облигационни заеми

Групата няма Облигационни заеми.

11.1.3. Търговски заеми

Търговските заеми са с падежи до 2021 г. и имат средна лихва 7% годишно (2018 – 7% годишно) и са с фиксиран лихвен процент.

Падежите по търговски заеми са следните:

	2019	2018
от 1 до 5 години	2180	2010
общо	2180	2010

Балансовата стойност на търговските заеми на Групата са в деноминирани български лева.

Групата няма предоставени обезпечения по получените търговски заеми .

11.1.4. Други заеми и дългове

Групата няма други заеми и дългове.

11.2. Предоставени заеми (без тези на свързани лица)

	2019	2018
Нетекущи		
общо	-	-
Текущи		
Търговски заеми	2435	1634
Други заеми и дългове	3470	3470
общо	5905	5104
ОБЩО ЗАЕМИ	5905	5104

11.2.1. Търговски заеми

Търговските заеми са с падежи до 2020 г. и имат средна лихва 7% годишно (2017 – 7% годишно) и са с фиксиран лихвен процент.

Падежите по търговски заеми са следните:

	2019	2018
от 1 до 5 години	2435	1634
общо	2435	1634

Търговските заеми на Групата са деноминирани в български лева.

Групата няма получени обезпечения по предоставените търговски заеми .

11.2.2. Други заеми и дългове

Другите заеми и дългове са с падежи до 2021 г. и имат средна лихва 7% годишно (2018 – 7% годишно) и са с фиксиран лихвен процент.

Падежите по другите заеми са следните:

	2019	2018
от 1 до 5 години	3470	3470
общо	3470	3470

Търговските заеми на дружеството са деноминирани в български лева.

Дружеството няма получени обезпечения по предоставените търговски заеми.

12. Лизинг

12.1. Финансов лизинг

12.1.1. Когато Групата е лизингополучател

Дружеството-майка е страна по един договор за финансов лизинг на автомобил. Задълженията по този договор са следните:

	2019	2018
Бруто задължения по финансов лизинг – минимални лизингови плащания	32	61
до 1 година	7	16
от 1 до 5 години	25	45
общо	32	61
Бъдещи финансови разходи по финансов лизинг	(3)	(5)
Настояща стойност на задължения по финансов лизинг	29	56
Настоящата стойност на задълженията по финансов лизинг е следната:		
до 1 година	6	14
от 1 до 5 години	23	42
общо	29	56

Транспортни средства включват следните суми, за които дружеството-майка е лизингополучател по финансов лизинг:

Транспортни средства	31 декември 2019	31 декември 2018
Стойност	117	92
Натрупана амортизация	5	13
Нетна балансова стойност	112	79

Допълнителна информация	31 декември 2019	31 декември 2018
Финансови разходи по договори за лизинг	2	2
Общо изходящи парични потоци по договори за лизинг	102	10

12.1.2. Когато Групата е лизингодател

Групата няма договори за финансов лизинг, по които да е лизингодател.

12.2. Оперативен лизинг

12.2.1. Когато Групата е лизингополучател

Групата не е лизингополучател по договор за оперативен лизинг.

12.2.2. Когато Групата е лизингодател (за повече информация виж т.7)

„ТРАНССТРОЙ БУРГАС“ АД

Консолидирани годишни финансови отчети за 2019 година
всички суми са изразени в хил.лв., освен ако изрично не е указано друго

Дружеството-майка е страна по договори за наем на офисни и складови помещения и открити площи. Срокът на договорите е 31.12.2020 година. Получените суми от наеми през 2019 година са 464 хил.лв. (2018 – 278 хил.лв.). В т.5 има представена допълнителна информация. Падежите на недисконтираните лизингови плащания, които дружеството очаква да получи, са представени в следната таблица:

Очаквани входящи парични потоци	Към 31 декември 2019 година	Към 31 декември 2018 година
До 1 година	300	300
От 1 до 2 години	200	300
От 2 до 3 години	200	200
общо	700	800

13. Активи на групи за освобождаване, класифицирани като държани за продажба и преустановявани дейности

Групата няма отчетени Активи на групи за освобождаване, класифицирани като държани за продажба и преустановявани дейности.

14. Приходи

Приходи от:	2019	2018
Приходи от продукция	397	
продажби на услуги	543	266
продажби на материали	20	44
други приходи от продажби, в т.ч	2070	17
отписани задължения	2005	-
ОБЩО	3030	327

Продажби на нетекущи активи, в т.ч.:	2019	2018
Приходи от продажби	20	14
Балансова стойност на продадени активи	(6)	(2)

14.1. Признати приходи от договори с клиенти

През 2019 година приходите за бъдещи периоди по неприключен обект, които са включени в салдото на пасивите към края на периода, са в размер на 32 852 хил.лв. (2018 г.- 26 563 хил.лв.). Обектът се очаква да бъде приключен до 30.06.2020г. и съответно приходите за бъдещи периоди да се признаят като текущи приходи през следващия отчетен период.

Приходи по видове услуги	2019	2018
Приходи от обекти	236	
Приходи от наеми	284	265
Приходи от други услуги	23	1
ОБЩО	543	266

Приходи по географски райони	2019	2018
Република България, гр. Бургас	543	266
ОБЩО	543	266

Приходи:	2019	2018
От директни продажби на крайни клиенти	543	266
По краткосрочни договори	446	265

15. Разходи по икономическа същност

15.1. Разходи за дейността

	2019	2018
Разходи за суровини и материали	265	45
Разходи за външни услуги	3967	11510
Разходи за амортизации	78	78
Разходи за наети лица	421	364
Други разходи	507	73
ОБЩО разходи по икономически елементи	5238	12070
Промени в салдата на продукцията и незавършеното производство (+/-)	-3214	-11162
Отчетна стойност на продадени стоки и материали (+)	6	39
ОБЩО разходи за дейността	2030	947

15.2. Разходи за външни услуги

	2019	2018
Разходи за основна дейност	3609	11283
Разходи за телефонни такси и разговори	5	5
Разходи за по изп. Дела към ЧСИ	5	
Разходи за счетоводни и юридически услуги	40	36
Разходи за охрана	36	24
Разходи към Местни данъци и такси	85	83
Други разходи	187	79
ОБЩО	3967	11510

15.3. Други съществени разходи

Групата няма отчетени други съществени разходи, свързани с обезценки на материални запаси, имоти, машини и съоръжения, провизии и други.

15.4. Други разходи

	2019	2018
Обезценка на вземания	11	8
Отписани вземания	1802	64
Разходи по съдебни спорове	223	
Други разходи	1	1
ОБЩО	2037	73

15.5. Информация съгл. Чл. 30, ал. 1 от Закона за счетоводството

Групата е начислила суми за ползваните услуги от регистрираните одитори както следва:

	2019	2018
Независим финансов одит	9	9
ОБЩО	9	9

15.6. Разходи по изпълнение на договори с клиенти, признати като актив

Дружеството-майка изпълнява задълженията си по договори с клиент за Инженеринг на обекти в кв. Сарафово и гр. Царево, които не са приключили към 31.12.2019г. Натрупаните разходи по обектите са признати като актив в Отчета за финансовото състояние на дружеството в статията „Материални запаси“. Разходите извършени през отчетния период са както следва:

	2019	2018
Разходи за строително-монтажни работи, вкл. и подизпълнители	3074	10469
Автотранспорт и механизация		362
Застраховки, пряко свързани с договори	89	116
Други разходи, пряко свързани с договори	51	187

„ТРАНССТРОЙ БУРГАС“ АД

Консолидирани годишни финансови отчети за 2019 година
всички суми са изразени в хлв., освен ако изрично не е указано друго

ОБЩО	3214	11134
-------------	-------------	--------------

16. Финансови приходи и разходи

	2019	2018
Разходи за лихви:	1777	136
Към бюджета	1697	14
по търговски заеми	78	120
По лизингов договор	2	2
Други финансови разходи	2	1
Общо финансови разходи	1779	137
Приходи от лихви:	104	71
от контрагенти	6	7
по търговски заеми	98	64
Общо финансови приходи	104	71
Финансови приходи/(разходи) - нетно	(1675)	(66)

17. Доходи на персонала

Към 31 декември 2019 година броят на наетите лица в дружеството-майка е 14 (2018 година – 14).

17.1. Разходи за наети лица

	2019	2018
Разходи за заплати и други възнаграждения	363	313
Разходи за осигуровки	58	51
ОБЩО	421	364

17.2. Задължения към наети лица

Задължения в Отчета за финансовото състояние за:	31 декември 2019	31 декември 2018
Неизплатени заплати	25	21
ОБЩО	25	21

17.3. Други оповестявания – плащания на базата на акции

Групата няма договореност за плащане на базата на акции с капиталово уредени компенсации под формата на акции от капитала.

18. Данъци върху дохода

18.1. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъчни активи и пасиви са представени компенсирано в Отчета за финансовото състояние.

Признатите отсрочени данъчни активи и пасиви са следните:

	31 декември 2019			31 декември 2018		
	активи	пасиви	нетно	активи	пасиви	нетно
Обезценка на вземания	2		2	3		3
Обезценка на материални запаси	9		9	9		9
Отсрочен данък върху лихви	3		3	5		5
Неизплатени заплати и доходи на физ. лица	1		1	1		1
Преоценка на имоти, машини и съоръжения		355	355		355	355
Нетни данъчни активи/пасиви	15	355	340	18	355	337

Движението на отсрочените данъчни активи и пасиви през годината е следното:

„ТРАНССТРОЙ БУРГАС“ АД

Консолидирани годишни финансови отчети за 2019 година
всички суми са изразени в хил.лв., освен ако изрично не е указано друго

	салдо към 1 януари 2018	признати в печалби и загуби	признати в друг всеобхватен доход	салдо към 31 декември 2018	признат и в печалби и загуби	салдо към 31 декември 2019
Обезценка на имоти, машини и съоръжения	355			355		355
Обезценка на материални запаси	(10)	1		(9)		(9)
Отсрочен данък върху лихви	-	(5)		(5)	2	(3)
Неизплатени заплати и доходи на физ. лица	(1)			(1)		(1)
Обезценка на вземания	(2)	(1)		(3)	1	(2)
Нетни отсрочени данъчни активи/пасиви	342	(5)		337	3	340

18.2. Разход за данък върху дохода

Разходите за текущи данъци и отсрочените данъци са изчислени на база законово определената ставка от 10% съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане. В таблицата по-долу е представено обяснение за ефективната данъчна ставка:

	2019	2018
Печалба/(загуба) за периода преди данъци	(675)	(686)
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данъци върху дохода	(68)	(69)
Увеличения на финансовия резултат за данъчни цели	2021	175
Намаления на финансовия резултат за данъчни цели	109	87
Разход/(приход) за данъци върху дохода, в т.ч.:	(2)	5
Разход за текущ данък	-	-
Разход за отсрочен данък	(2)	5

18.3. Данъчни ефекти, свързани с компонентите на другия всеобхватен доход

Групата не е извършвала сделки, които да имат данъчен ефект, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход.

19. Собствен капитал

19.1. Основен капитал

Основният капитал на дружеството е 87 714 лева, разпределен в 87 714бр. обикновени поименни акции/акции на приносител с номинал 1,00 лев всяка. Капиталът е изцяло внесен.

	2019 (бр.)	2018 (бр.)
Брой акции, напълно платени в началото на годината	87 714	87 714
Брой акции, напълно платени в края на годината	87 714	87 714
Брой акции, държани от Дружеството	0	0
Брой акции, държани от дъщерни или асоциирани предприятия	0	0

19.2. Неразпределена печалба

Към 1 януари 2018	(13955)
Печалба/(загуба) за годината	(681)
Други трансфери	(15)
Към 31 декември 2018	(14651)
Печалба/(загуба) за годината	(677)
Други трансфери	7
Към 31 декември 2019	(15321)

19.3. Други резерви

	преоценки на земи и сгради	Законови резерви	Други резерви	общо
Към 1 януари 2018	3698	9	807	4514
Прехвърляне на преоценка – бруто				
Преоценка – данък (бележка 18.3)				
Към 31 декември 2018	3698	9	807	4514

	преоценки на земи и сгради	Законови резерви	Други резерви	общо
Към 1 януари 2019	3698	9	807	4514
Към 31 декември 2019	3698	9	807	4514

20. Пари и парични потоци

20.1. Пари и парични еквиваленти

	2019	2018
Пари в брой	37	32
Пари в банки	57	42
общо	94	74

Пари, парични еквиваленти и банкови овърдрафти включват следното за целите на отчета за паричните потоци:

	2019	2018
Пари и парични еквиваленти	94	74
общо	94	74

Към 31 декември 2019 г. Групата няма блокирани парични средства (2018 г. – хил.лв.) поради наложени запори на банковите сметки.

20.2. Парични потоци от оперативната дейност

	2019	2018
Постъпления от продажби на стоки и предоставяне на услуги	7245	13861
Плащания към доставчици за стоки и услуги	(4239)	(11694)
Плащания към и за сметка на персонала	(416)	(361)
Платени корпоративни данъци върху печалбата	(1)	(1)
Плащания по договори за оперативен лизинг	(1)	(6)
Други парични потоци от оперативни дейности	(785)	(806)
Нетни парични потоци от оперативни дейности	1803	993

21. Рискове и йерархия на справедлива стойност

21.1. Валутен риск

Групата не извършва валутни операции със съществена значимост, излагащи го на валутен риск. Няма налични финансови активи и пасиви в чуждестранна валута.

21.2. Лихвен риск

Групата няма лихвоносни активи, от което следва, че приходите и оперативните парични потоци са независими от промени в пазарните лихвени нива.

21.3. Ликвиден риск

Падежите по банкови и други заеми, задължения по финансов лизинг и търговски задължения са следните:

	2019	2018
до 6 месеца	1988	2240
от 6 до 12 месеца	6	14
от 1 до 5 години	8525	10493
общо	10519	12747

Групата се стреми да поддържа ликвидност чрез коефициент на ликвидност в границите между 0,25 и 0,75.

21.4. Кредитен риск

Групата е изложена на кредитен риск, ограничен до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати към датата на отчета, както е посочено по-долу:

	2019	2018
Пари и парични средства	94	74
Търговски вземания	164	795
Други активи	6279	6689
общо	6537	7558

За разбиране на кредитния риск виж и бележка 3.1.

21.5. Ценови риск

Групата няма инвестиции в собствен капитал на други предприятия, които са публично търгуеми. Следователно не са носители на ценови риск и няма ефект от промените в цените им.

21.6. Йерархия на справедлива стойност

Групата няма материални запаси, включени в групата на активи, държани за продажба.

22. Нетна печалба на акция

22.1. Основна нетна печалба на акция

Основна нетна печалба на акция е изчислена като се раздели печалбата, отнасяща се до собствениците, на среднопретегления брой обикновени акции през годината, като са изключени обикновените акции, изкупени от дружеството и държани като изкупени собствени акции.

	2019	2018
Печалба за акционерите	(677)	(681)
общо	(677)	(681)
Среднопретеглен брой обикновени акции (хил)	88	88
Основна нетна печалба на акция	(7,69)	(7,74)

22.2. Намалена нетна печалба на акция

Намалена нетна печалба на акция се изчислява чрез коригиране на среднопретегления брой обикновени акции с конверсията на потенциалните намаляеми обикновени акции. Дружеството има само обикновени акции на приносител.

22.3. Дивидент на акция

През 2018г. и 2019г. Групата не е изплащала дивиденди.

23. Условни активи и условни пасиви

Групата няма условни активи и пасиви в обичайния ход на бизнеса.

За условни активи и пасиви, свързани с получените и предоставените обезпечения виж бележки 11.

24. Провизии за други задължения и разходи

Групата няма начислени провизии за други задължения и разходи.

25. Дарения

25.1. Безвъзмездни средства, предоставени от държавата

През 2019 г. Групата не е получила безвъзмездни средства от държавата.

25.2. Други дарения

През 2019 г. Групата не е получила и предоставяла дарения.

25.3. Държавна помощ

През 2019 г. Групата не е получавала държавна помощ.

26. Сделки със свързани лица

Групата е контролирана от „Трансстрой-Холдинг“ АД, което притежава 60% от акциите му. Останалите 40% са притежание на много лица. Последното предприятие-майка в групата е „Трансстрой-Холдинг“ АД. Ключовият управленски персонал включва членове на Надзорен съвет и Управителен съвет.

Извършени са следните сделки със свързани лица:

сделки с:	2019	2018
предприятие-майка		
Получени парични заеми	1064	236
Върнати парични заеми	1365	360
Начислени разходи за лихви по получени парични заеми	78	120
Отписани главница и лихви по предоставен заем	2001	
ОБЩО	4508	716
ОБЩО СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	4508	716

хил.лв.

салда към края на периода	2019	2018
задължения към		
предприятие-майка	112	2629
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	112	2629

хил.лв.

Групата се възползва от възможността да не оповестява сделки с държавата. Името на държавата е България. Естеството на сделките е извършване на строително-монтажни работи по договори сключени между дружеството и Министерството на регионалното развитие и благоустройство. Обектите все още не са приключени и разплащанията се извършват на междинно отчитане на свършените работи. След приключване на даден обект ще се отчете резултата от изпълнението на съответния договор. Извършени са следните индивидуално значими сделки:

Контрагент	Вид сделка	Сума в хил.лева
Министерство	Междинни плащания по договори	6816

27. Заведени съдебни дела от и срещу Групата

Дружеството-майка е ответник по следните съдебни дела

- Частно гражданско дело № 2548/2019г. по описа на Районен съд Бургас.

Общият размер на задълженията на дружеството по съдебни дела е 300 хил.лева. Съдебното производство е висящо и резултата от изхода на делото все още не може да се определи.

28. Информация по оперативни сегменти

Сегментите на отчитане са определени на географски принцип и се групират като износ за страни в Европейския съюз, износ за страни извън Европейския съюз и продажби в България. Сегмент се отчита като отделен, ако сумата на реализираните приходи е поне 10 % от общата сума на приходите на Групата. Групата извършва своята дейност само на територията на България.

сегменти	приходи		печалба/ (загуба)		активи		приходи от лихви		разходи за лихви	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Продажби на услуги – общо	543	266	(677)	(681)			104	71	1777	136
- в България	543	266	(677)	(681)			104	71	1777	136

29. Събития след отчетния период

В началото на март 2020 г. в страната се проявява пандемия от инфекциозно заболяване, причинено от корона вирус /Ковид 19/. На 13 март с Решение на Народното събрание е обявено извънредно положение, а на 24 март влиза в сила Закон за мерките и действията по време на извънредното положение. С последния закон се въвеждат редица извънредни мерки, касаещи бизнеса: удължаване и прекъсване на административни срокове, удължаване срока за действие на административни актове, спиране на процесуални срокове и на сроковете за погасителна давност, промени в трудовото законодателство, отнасящи се до нови режими на работно време, преустановяване на работата и ползване на отпуски. Пандемията предизвиква чувствително намаляване на икономическата активност в страната и поражда значителна неизвестност за тренда на процесите в макроикономиката през 2020 година и след това.

Евентуалните рискове и несигурности за бизнеса са сега се очакват в периода на приключване и предаване на поетите ангажменти по договора са СМР.

Неблагоприятните последици от временните мерки и действията по време на извънредното положение ще се проявят най-вероятно като отложено получаване на приходите от контрагентите на Групата.

На този етап практически не е възможно да се даде оценка на ефекта от извънредната ситуация. Групата разполага с ресурси, които ѝ гарантират стабилно финансово състояние за времето на извънредното положение.

Предприети са мерки за справяне с извънредната ситуация както спрямо работниците и служителите, така и към контрагентите на Групата.

Ръководството е извършило оценка на приложимостта на принципа-предположение за действащо предприятие, като фундаментален принцип при изготвянето на консолидирания финансов отчет. Тази оценка обхваща периода до 31.12.2019 г. и поне 12 месеца напред. На базата на тази оценка не са налице фактори и/или събития, които да показват съмнения относно прилагането на този принцип като база за изготвяне на финансовия отчет с изключение на извънредното положение, въведено в страната във връзка с пандемията от Ковид 19. Тази извънредна ситуация не води до значително ограничаване на дейността на Групата. Това обстоятелство наред с останалите събития, факти и условия, в резултат на него, са индикатор, че е налице определена несигурност, която би могла да породи съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Имайки предвид цялата налична информация за предвидимото бъдеще и извършените оценки, усилията на ръководството ще продължат да се насочват в посока прилагане на мерки за справяне с извънредната ситуация.

30. Други оповестявания

Отчитане на грешки

Грешки по смисъла на МСС8 могат да възникнат във връзка с признаването, оценяването, представянето или оповестяването на компоненти от финансовите отчети. Потенциалните грешки за текущия период, открити в същия, се коригират преди финансовите отчети да се одобряват за публикуване. Въпреки това, грешки понякога се откриват в последващ период и тези грешки от предходни периоди се коригират.

Групата коригира със задна дата съществените грешки от предходни периоди в първия финансов отчет, одобрен за публикуване след като са открити чрез:

преизчисляване на сравнителните суми за представения предходен период, в които е възникнала грешка;

в случай, че грешката е възникнала преди най-ранно представения предходен период, преизчисляване на началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период.

Грешка от предходен период се коригира посредством преизчисляване със задна дата, освен ако е практически неприложимо да се определи някой от специфичните ефекти за периода или кумулативния ефект от тази грешка.

Отчет за паричните потоци

Приета политика за отчитане и представяне на паричните потоци по прекия метод.

Паричните потоци се класифицират като парични потоци от:

- Оперативна дейност
- Инвестиционна дейност
- Финансова дейност

31. Дата на одобрение на годишния консолидиран финансов отчет.

Годишният консолидиран финансов отчет за 2019 г. на дружеството е официално одобрен за публикуване на 23 март 2020 г. от Управителния съвет.

24.03.2020г., гр. Бургас

Изпълнителен директор:

/ Николай Милев Милев /

